

ANKARA ECZACI ODASI BÜLTENİ

Cilt : 12

Ocak-Şubat 1990

- **M**eslek Örgütlerinin Denetlenmesi Sağlık Bakanlığı'nın Anayasal Görevleri Arasında İlk Sırada Yer Alıyor.
- **B**ağ-Kur'da Çözüm Bekleyen Sorunlar
- **G**eleneksel İlaçlar ve Bitkilerle Tedavi Üzerindeki Araştırmalar
- **İ**shal Tedavisi
- **Y**eni İlaçlar
- **S**osyal Etkinliklerimiz Sürüyor

1

ankara

eczacı odası

bülteni

İKİ AYDA BİR YAYINLANIR

TEB II. Bölge
Ankara Eczacı Odası Adına
Sahibi ve Yazışmaları
Sorumlususu:
Dr. Ecz. Akın Çubukçu

Yönetim Yeri ve
Yazışma Adresi:
Konur Sokak, 13/2
Kızılay / ANKARA
Tel: 125 42 96 - 125 08 07

Yayın Kurulu:

Asude Uzgören,
Betül Bilgetekin, Ertan Onursal,
Gönel Üstün, İlhan Küçük,
Nilgün Göger, Rana Ege,
Rana Kunt, Sevgi Yıldız

Dizgi, Teknik Hazırlık ve Baskı:
Erk Yayıncılık
Tel: 231 41 97 - ANKARA

- Bültendeki yazılar,
Bülten adı kaynak gösterilerek
yayınlanabilir
- Yazılardaki görüşler
yazarlarına aittir.
- Bülten 2750 adet basılır ve
AEO üyeleri ile yurtiçi tüm
sağlık kuruluşlarına ücretsiz
gönderilir.

Bu Sayıda

3 SOSYAL ECZACILIK

- Meslek Örgütlerinin
Denetlenmesi
- Bağ-Kur Maratonu

16 KLİNİK FORUM

- Geleneksel İlaç ve Bitkilerle
Tedavi Üzerindeki Araştırmalar
- İshal Tedavisi

22 YENİ İLAÇLAR

24 KÜLTÜR - SANAT

30 OKUYUCU MEKTUPLARI

31 BRİÇ KÖŞESİ

Değerli Meslektaşlarımız,

1989 yılında çeşitli aksamalarla da olsa bültenimizi sizlere ulaştırmaya çalıştık.

Elinizdeki Ocak-Şubat 1990 sayısı ile yeni bir yayın dönemine başlıyoruz. Yeni bir yayın dönemi, yoğun bir çalışma dönemi demek bizler için. Yillardır yapmaya çalıştığımız gibi, yine yılmadan, yorulmadan bülten için yazılar araştırarak, gelen yazıları değerlendirecek, gerektiğinde oturup kaleme alacak, baskıya hazırlayacak, ilk baskılar geldikten sonra redaksiyonlarını yapacak, tekrar matbaaya gönderip, gecikmemesi için sık sık peşinde koşacak, gelen bültenlerin paketleme işlemlerini yaptıktan sonra sizlere postalayacağız.

Geçen yıllara orantı ne teknik donanımımızda, ne maddi olanaklarımızda, ne de bülten için çalışmaya gönüllü meslektaşlarımızın sayısında olağanüstü artışlar olmadı. Bu demektir ki, geçen yıl aksamalara neden olan olanaksızlıklar bu yıl da sürmekte. Tek güvencemiz ne denli özverili bir çalışma temposu gerektirdiğini bildiği halde bu iş yapmaya gönüllü olan arkadaşlarımızın hevesleri, coşkuları.

Amacımız AEO Bültenini okunmaya değer bir içerikle ve zamanında sizlere ulaştırabilmek.

Bazı olayları güncelliğini yitirmeden sizlere aktarabilmek amacıyla, bu yıl yayınlamaya başladığımız AEO-HABERLER'İ, bültenin eki olarak yayınlamaya devam edeceğiz. Amacı 2 ayda bir yayınlanan bültene bir hareketlilik sağlamak olan bu ekin yayın sıklığından söz etmek gerekirse, belki üç gün üstüste belki onbeş günde bir, belki de ayda bir sizlere ulaşacak.

Hevesimizi, coşcumuzu, bülten aracılığıyla sizlere de aktarabilmeyi, eleştirilerinizi, önerilerinizi bize yazmanızı sağlayabilmeyi umuyoruz.

O nedenle mesleğimizin okur ve yazarlarına sesleniyoruz. Gelin bu teknede beraber kürek çekelim.

Gelin güçlerimizi birleştirelim,

Gelin artık sığ sulardan uzaklaşıp okyanuslara açılalım...

"Meslek Örgütlerinin Denetlenmesi" Sağlık Bakanlığı'nın Anayasal Görevleri Arasında İlk Sırada Yer Alıyor!

Bilindiği üzere, TEB-Merkez Heyeti 16.1.1990, II. Bölge Ankara Eczacı Odası ise 25.1.1990 tarihlerinde, Sağlık Bakanı Halil Şıvgın'ın emriyle denetim altına alınmıştır. Bu denetimler daha sonra TEB'e bağlı diğer odalarda da sürdürülmüştür.

Bakanlığın görev anlayışındaki bu titizliği, yasaların kendisine verdiği diğer görevleri yerine getirirken de göstermesini diliyor, konu ile ilgili olarak Ankara Eczacı Odasının basına yaptığı açıklamayı ve TEB'e gönderdiği metni aşağıda yayınlıyoruz.

17.1.1990 ANKARA

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti 16.1.1990 tarihinden başlamak üzere Sağlık Bakanlığı müfettişlerince denetim altına alınmış bulunmaktadır.

Eczacı meslek örgütlerimiz ve Türk Eczacıları Birliği tüm demokratik meslek örgütlerinde olduğu gibi meslektaşlarının oylarıyla göreve getirilmekte, görev verilen organlar arasında "Denetleme Kurulu"da bulunmaktadır.

Organları tüm kayıtlı üyelerince ve genel kurullarında seçilen, yetkili organlar karşısında hesap vermekle yükümlü, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının Bakanlık denetimine tabi tutulmaları antidemokratik bir düşüncenin ürünü olarak kendini göstermektedir.

Her ne kadar 1982 Anayasası yönünde yürürlüğe konulan 6643 sayılı Türk Eczacıları

Birliği Yasası, Sağlık Bakanlığına idari ve mali denetimde yetki vermekte ise de, uygulamanın, demokrasi anlayışı ve hukuk devleti olma ilkeleriyle ters dıştuğu açıktır.

Sağlık Bakanlığının Eczacı meslek örgütlerine yönelik "Denetim" uygulaması, diğer demokratik meslek örgütlerinin de ilgili Bakanlıklarınca denetimlerine çağrı çıkaracak nitelikte görölmektedir.

Konu üzerinde duyarlı davranılması dileğiyle, görüşlerinizin Odamıza ve kamuoyuna iletilmesini saygılarımla bilgilerinize sunuyorum.

Dr. Ecz. Akın ÇUBUKÇU
Başkan

27.1.1990 ANKARA

Sayı: 1990/048

BASINA DUYURU

ANKARA ECZACI ODASI NEDEN DENETLENİYOR?

II. Bölge Ankara Eczacı Odası 25.1.1990 tarihinden başlamak üzere Sağlık Bakanı Halil şIVGIN'ın emriyle denetim altına alınmış bulunuyor.

Her ne kadar olağanıştü koşullarda hazırlanan 1982 Anayasası yönünde yürürlüğe konulan 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Yasası, Sağlık Bakanlığına idari ve mali denetimde yetki vermekte ise de uygulamanın, demokrasi anlayışı ve hukuk devleti olma ilkeleriyle çeliştiği açıktır.

Bildiğimiz ve gözlediğimiz kadarıyla şu anda Türkiye'nin sağlıkla ilgili gündeminde Ankara Eczacı Odası'nın denetlettirilmesinden daha da önemli konular bulunmaktadır. Bu konuların ve sorunların çözümlüne ilişkin olarak Oda Yönetimimiz her fırsatta görüşlerini dile getirmekte, öneriler sunmaktadır. Demokrasi anlayışının gereği olarak da bundan böyle görüşlerini açıklamaya devam edecektir.

Nitekim daha önceleri özellikle ilaç sanayiinin üretim ve fiyatlandırma konusunda yapılan denetimlerinin yetersiz olduğu defalarca tarafımızdan dile getirilmiş olmasına karşın bu konuda hiç bir önlemin alınmamış olduğunu görüyoruz.

Uluslararası ilaç tekellerinin Türkiye pazarını nasıl paylaşmak istediklerini söylüyor

ve bu konuda hiç bir önlem alınmamış olduğunu görüyoruz.

Kendi kendini ilaçla tedavi konusunda ilaç tekellerinin dayatmalarına karşı çıkılmasını söylüyor ve hiç bir önlem alınmadığını görüyoruz.

Uluslararası ilaç tekellerinin patent dayatmalarına karşı çıkılmasını söylüyor ve hiç bir önlem alınmadığını görüyoruz.

Verem, sıtmanın ve kuduzun tırmanışa geçtiğini ve hiç bir önlem alınmadığını görüyoruz.

Parası olanın sağlık hizmetlerinden yararlandığını, olmayanın kaderine terk edildiğini ve hiç bir önlem alınmadığını görüyoruz.

Anjiyo için hastalara bir yıl sonrasına gün verildiğini ve hiç bir önlem alınmadığını görüyoruz.

Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsünde büyük bir özveriyle ilaç denetimi konusunda çalışan meslektaşlarımızın her geçen gün artan yüklerine rağmen eleman sayısının azalması ve bu konuda Sağlık Bakanlığı'nın hiç bir önlem almadığını görüyoruz.

1927'den beri Bakanlıkça üretilen koruyucu aşı ve serumlarla halkın bağışıklığı sağlanmışken şimdilerde bu üretimin neredeyse durup hiç bir önlemin alınmadığını görüyoruz.

Hastane eczanelerinde kuyrukların uzadığını hastaların rehin kaldıklarını, ilaç paralarını ödeyemediklerini ve hiç bir önlemin alınmadığını görüyoruz.

Meslek örgütlerinin görüşü alınmadan yasa, yönetmelik, tüzük hazırlandığını ve bunun uygar ülkelerde antidemokratikliğin bir simgesi olarak yorumlandığını söylüyor ve hiç bir önlemin alınmadığını görüyoruz.

Tüm bunlardan sonra "Organları, kayıtlı üyelerince ve genel kurullarında seçilen, yetkili organlar karşısında hesap vermekle yükümlü, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının" Bakanlık denetimine tabi tutulmalarını antidemokratik bir düşüncenin ürünü olarak görüyor ve Ankara Eczacı Odası'nın neden denetlendiğini ve Sağlık Bakanı'nın bu konudaki uygulamasının gereğini merak ediyoruz.

BAĞ - KUR MARATONU

Bağ-Kur'un 1.1.1989 tarihinden itibaren tüm illerde sigortalılarına sağlık hizmeti vermeye başlaması üzerine Ankara'daki eczaneler de Bağ-Kur'luların ilaçlarını karşılamaya başlamışlardır. Bağ-Kur Genel Müdürlüğü ile Türk Eczacıları Birliği arasında imzalanan "Protokol"ün "Ödeme Süresi" bölümünde belirtildiği üzere Kurum, reçeteler üzerinde gerekli incelemeyi yaptıktan sonra bedellerini reçetelerin Kuruma gelişi tarihinden itibaren en geç 15 iş günü içinde ödemek üzere gerekli işlemleri tamamlamak zorundadır.

1989 yılı içinde Bağ-Kur, reçetelerin bedellerini 60 gün gibi bir sürede ödemiş, gereksiz bir takım nedenlerle bazı reçeteleri geri çevirmiştir. Bu durum Bağ-Kur'la sözleşmesi olan eczaneleri güç durumda bırakmış, meslektaşlarımız Odaya gelerek veya telefonla başvurarak şikayetlerini dile getirmişlerdir. Yapılan görüşmelere rağmen Aralık ayında ödeme süresi 70 güne çıkmıştır. Bunun üzerine Yönetim Kurulumuz bir dizi girişimde bulunma kararı almıştır:

26 ARALIK 1990: Odamız Bölge Temsilcileri toplantısı yapıldı. Bağ-Kur ödemelerindeki gecikmeler ve reçetelere ilişkin sorunlar tartışıldı. Yönetim Kurulumuzun hazırladığı Bağ-Kur Ankara İl

Müdürlüğü'nün protokol dışı uygulamalarını içeren rapor görüşüldü. Toplantı sonunda, reçetelerin karşılanmaması ve anlaşmalı eczanelerin sözleşmelerinin iptali konusunda tavsiye kararı alındı.

27 ARALIK 1990: Ankara Eczacı Odası Yönetim Kurulu, Bağ-Kur Genel Müdürü ve Ankara İl Müdürüyle görüştü. Hazırlanan rapor kendilerine tüm ayrıntılarıyla anlatıldı. Bağ-Kur Genel Müdürünün sorunun parasal sıkıntıdan kaynaklandığını söylemesine karşın Ankara İl Müdürü sorunun para değil eleman sıkıntısı olduğunu söyledi. Bağ-Kur yetkilileri gerekli önlemleri alacaklarını bildirdiler.

Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne ve Ankara İl Müdürü'ne yazdığımız yazı ve hazırladığımız protokol dışı uygulamalarla ilgili rapor aşağıdadır:

1989/475

26.12.1989

BAĞ-KUR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ANKARA

Bağ-Kur Genel Müdürlüğüyle Türk Eczacıları Birliği arasında imzalanarak 7.12.1987 tarihinde yürürlüğe giren Ana Protokol hükümlerine göre Bağ-Kur sigor-

talılarının reçeteleri eczanelerimizce karşılanmaktadır.

Ancak Oda üyesi eczacı meslektaşlarımız tarafından bildirilen yoğun şikayetler sonucu tek taraflı olarak mağdur edildikleri saptanmıştır.

Daha önceleri de sözlü olarak bu şikayetler Genel Müdürlüğünüze bildirilmesine karşın hiç bir önlem alınmamıştır.

Bu nedenle Yönetim Kurulumuz konuyla ilgili haksız uygulamaları bir kez de yazıyla tarafınıza iletmeyi uygun görmüştür.

Ek'te sunduğumuz protokol dışı uygulamaların ivedilikle düzeltilmesi ve üyelerimizin daha fazla mağdur edilmemesi hususundaki emirlerinizi bekler, saygılar sunarız.

Dr. Ecz. Akın ÇUBUKÇU
Başkan

1989/476

26.12.1989

BAĞ-KUR ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

Bağ-Kur Genel Müdürlüğüyle Türk Eczacıları Birliği arasında imzalanarak 7.12.1987 tarihinde yürürlüğe giren Ana Protokol hükümlerine göre Bağ-Kur sigortalılarının reçeteleri eczanelerimizce karşılanmaktadır.

Ancak Oda üyesi eczacı meslektaşlarımız tarafından bildirilen yoğun şikayetler sonucu tek taraflı olarak mağdur edildikleri saptanmıştır.

Daha önceleri de sözlü olarak bu şikayetler Genel Müdürlüğünüze bildirilmesine karşın hiç bir önlem alınmamıştır.

Bu nedenle Yönetim Kurulumuz konuyla ilgili haksız uygulamaları bir kez de yazıyla tarafınıza iletmeyi uygun görmüştür.

Ek'de sunduğumuz protokol dışı uygulamaların ivedilikle düzeltilmesi ve üyelerimizin daha fazla mağdur edilmemesi hususundaki emirlerinizi bekler, saygılar sunarız.

Dr. Ecz. Akın ÇUBUKÇU
Başkan

BAĞ-KUR ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN PROTOKOL DIŞI UYGULAMALARI

1- Reçetelerde; reçete yazım kurallarının yanı sıra tıbbi yönden de kontrol yapmaktadırlar ve bu kontroller sonucu;

a) Reçete üzerine eczacı tarafından sonradan yazılan ilaç verilmiş tarihlerinde yapılan yanlışlığın yine eczacı tarafından onayı kabul edilmiyor. (Sadece tarihin ay ve yıl bölümünde yapılan düzeltmedeki onay kabul ediliyor. Gün bölümünde yapılan düzeltmelerde küpürler iptal edilerek reçete geçersiz kılınp bedeli eczacıya ödenmiyor.)

Sağlık Kurumunuzda ilgililer tarafından yazılan reçetenin, tanzim tarihindeki düzeltmelerde sadece reçeteyi yazan doktorun kaşe ve onayı şart koşuluyor. Bu bölümün (Reçete tanzim tarihinin) tashihiinde sağlık kurumunun yuvarlak mührü ve yetkilisinin onayı olduğunda kabul edilmiyor.

b) 1989 yılı başında Bağ-Kur sözleşme formlarının basımının nispeten gecikmesi ayrıca Bağ-Kur uygulamasının Ankara'da yeni başlaması nedeni ile eczacının prosedürü anlayamamış olmasından dolayı çoğu eczacının sözleşme yapmadan karşılamış oldukları reçetelerin bedelleri ödenmediği gibi ödenmeyen bu reçeteler eczacıya iade edilmemektedir.

c) Serum ihtiva eden reçetelerin bedellerinin ödenmesinde serumun setsiz fiyatı esas alınmıyor. (Serum setini tıbbi malzeme sınıfına sokmaktadırlar)

d) Ödemeler reçetelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren 15 iş günü içerisinde yapılmıyor. Hali hazırda bu süre 2,5-3 aya kadar uzamaktadır.

e) İl Müdürlüğü tarafından kontrol edilen reçetelerde yapılan eksik ödemelerin gerekçeleri eczacılara bildirilmemektedir.

f) Ödeme emri yazısı eczacıya ulaşması-na rağmen, ödemenin hangi bankanın hangi şubesinden yapılacağı belirtilmemektedir. Eczacı kendi çabasıyla ödemeyi yapacak banka şubesini aramak zorunda bırakılmaktadır. Buna rağmen ilgili banka şubesine elinde ödeme emri yazısıyla başvuran eczacıya havalenin gelmediği gerekçesi ile ödeme yapılmamaktadır. Ödeme yapılsa bile yasal bir dayanağı olmamasına rağmen eczacıdan % 4 ile % 5 oranında kesinti yapılmaktadır.

2- Protokolün hiç bir maddesinde yer almamasına rağmen eczacıdan aşağıdaki özel uygulamalar istenmektedir.

a) Uygulama gereği Devlet Hastanele-

rinden Bağ-Kur'un hizmet satın aldığı üniversite hastanelerine yapılan sevk belgesinin halihazırda üç nüsha olması ve üçüncü nüshanın da sevk yapılan anlaşmalı üniversitede kalması eczacının sevk olayını takibinde güçlük çıkarmakta ve eczacının, hastaya ait sağlık karnesindeki şayet yazılıysa sevk ile ilgili sayfanın fotokopisini çeşitli reçeteye iliştiirmesi gibi, gereksiz bir kırtasiye ile uğraşması söz konusu olmaktadır. Buna rağmen sevk belgelerinin kullanımında herhangi bir süre tahdidi olmamasına rağmen, Ankara İl Müdürlüğü 4 gün içerisinde kullanılmayan sevk belgesini geçersiz kılmakta ve reçete bedelini eczacıya ödememekte ve hatta reçeteyi alıkoymaktadır.

b) Türk Eczacıları Birliği tarafından yapılan kontroller sonucu tespit edilen hata yada eksikliğin düzeltilmesi için eczacıya iade edilen ve eczacı tarafından düzeltilerek tekrar Türk Eczacıları Birliği kanalı ile ödenmek üzere Ankara İl Müdürlüğüne intikal ettirilen iade reçeteler işleme alınmazsınız uzunca bir süreden beri bekletilmektedir. (Edinilen bilgiye göre Ocak 1989'dan beri bekletilen iade reçetelerin kontrolüne Aralık 1989 başında başlandığı öğrenilmiştir.)

Ayrıca Bağ-Kur İl Müdürlüğü'nün kendisinden kaynaklanan hatalar sonucu iade edilen reçeteler ve yapılan eksik ödemeler de bir sonraki faturada düzeltilmeyip meslektaşlarımız mağdur edilmekte ve bu haksızlığın ne zaman düzeleceği konusunda da bir bilgi verilmemektedir.

c) Türk Eczacıları Birliği'nin görüşül alınmaksızın Bağ-Kur İl Müdürlüğü'nce söz-

leşmeli eczanelere sirküle edilen ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün imzasını taşıyan yazı uyarınca (Ekte örneği var) eczacılardan sağlık karnesinin ilgili sayfasına eczane ismi ile "..... katılım payını ödedim,..... kalem adet ilacı aldım." kaşesinin basılması ve sigortahnın imzasının alınması şeklinde ek bir uygulama istenmekte ve bu hususa uyulmadığı takdirde eczaneye yapılacak ödemenin saklı kalacağı belirtilmektedir.

Bu görüşmelerin ardından Ankara Bağ-Kur ödemeleri 70 günden 90 güne çıktı. Bağ-Kur yetkilileri nedense eczacıların sorunlarını anlamak istemiyorlardı.

10 OCAK 1990: Türk Eczacıları Birliğine yazılı başvuruda bulduk ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü nezdinde etkin girişimlerde bulunulması gerektiği görüşümüzü bildirdik.

Sayı:1990/022 10.1.1990 ANKARA

Konu: Bağ-Kur hakkında

**TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ BAŞKANLIĞINA**

ANKARA

Bölgemizde bulunan eczaneler 1 Ocak 1989 tarihinde Bağ-Kur ile sözleşme yapmış bulunmaktadır.

Bir yıl gibi bir süre geçmesine karşın Bağ-Kur İl Müdürlüğü'nün eczanelere ait faturaları yaklaşık 80 günde ödemesi ve Bağ-Kur'un reçete kontrolü konusundaki sorunlarda meslektaşlarımızın şikayetleri devam etmektedir.

Türk Eczacıları Birliği'nin 25. Büyük Kongresinde Merkez Heyeti tarafından da Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'ne sorunlarla ilgili bir dosya sunulduğu bildirilmişti. Buna karşın bu güne kadar olumlu bir gelişme olmamıştır.

Oda Yönetim Kurulumuz, üyelerinden gelen yoğun şikayetler nedeniyle ve bölge temsilcilerimizle yapılan toplantıda alınan kararlar sonrasında, 27.12.1989 tarihinde Bağ-Kur Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlüğüyle aynı gün görüşme yapmıştır.

Odamızca hazırlanan yazılı rapor ilgili kişilere Yönetim Kurulumuzca iletilmiştir.

Sunulan rapor ektedir. Görüşme sırasında raporumuz ayrıntılarıyla yetkililere anlatılmış, ödemeler ve incelemeler hususunda ortaya çıkan aksaklıkların giderileceği tarafımıza bildirilmiştir.

Ancak, aradan 15 gün süre geçmesine karşın henüz olumlu bir sonuç alınamaması nedeniyle, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün konuyla ilgili olarak bir kez daha Merkez Heyeti'nce uyarılması hususunu bilgilerimize arz ederiz.

Dr. Ecz. Akın ÇUBUKÇU
Başkan

Sayı: 25.186.A02

15.1.1990

ANKARA ECZACI ODASI BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Odanızdan Birliğimize ulaşan 10.1.1990 tarih ve 1990/022 sayılı yazı ile belirtmiş olduğunuz Bağ-Kur İl Müdürlüğünün uygulamaları ile ilgili raporunuz Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne iletilmiş olup cevap alındığında ayrıntılı bilgi odanıza iletilecektir.

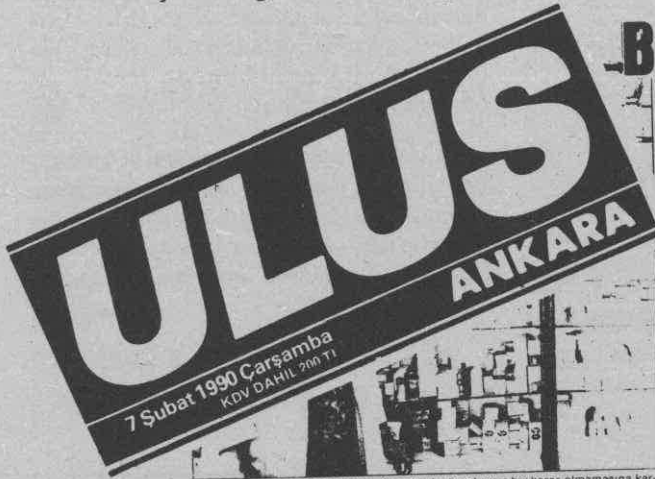
Bilgilerinizi rica ederim.

Ecz. Ahmet Reha KARACA
Genel Sekreter

Ocak ayı süresince Bağ-Kur'un protokol dışı uygulamaları devam etti. Ödemelerin iyileştirilmesi ve gereksiz nedenlerle reçetelerin geri çevrilmesi konusunda Bağ-Kur yetkililerince fazla bir çaba harcanmadı. Sözleşmelerin gecikmesinden doğan

ödeme zorluklarının da eklenmesiyle eczacılar büyük bir maddi çıkmaza girdi.

3 ŞUBAT 1990: Odamız Bölge Temsilcileri toplantısı yapıldı. Aksakların üç büyük ilde yoğunlaşması nedeniyle Ankara, İstanbul, İzmir illerinin Eczacı Odası Başkanlarının doğrudan Genel Müdür Sayın Hilmi Sabuncu'yla görüşmelerinin etkili olabileceği kanısına varıldı. Ayrıca ödemelerin 1 Mart 1990 tarihine kadar iyileştirilmemesi durumunda Ankara'daki sözleşmeli eczanelerin Bağ-Kur'a ait reçeteleri yapmamaları kararı toplantıya katılan 8 Bölge ve Polatlı, Nallıhan, Kırıkkale, Beypazarı, Sincan, Etimesgut temsilcileri tarafından benimsendi. Bu karar basında ilgi gördü. 7 Şubat tarihli Ulus Gazetesi Haberi "Bağ-Kur'luya ilaç Boykotu" başlığı ile verdi.

BAĞ-KUR'LU ZOR DURUMDA: Şimdiye kadar alınmış bir karar olmamasına karşın Ankaralı eczacılar parasalarını almamaları için Bağ-Kur'luların reçeteleri karşılığında ilaç vermeye yanaşmıyorlardı. Bu yüzden de Bağ-Kur üyeleri ellerinde reçete, eczane eczane gezmek zorunda kalıyor.

•Haluk MUFTUOĞULLARI

BAĞ-KUR'luya ilaç boykotu

Ankara Eczacı Odası'nın geçtiğimiz hafta sonu bir araya gelen odanın bölge temsilcileri, Bağ-Kur'u boykot etmeye karar aldı.

Toplantıda 1 Mart tarihinden itibaren Ankara'daki eczanelerin Bağ-Kur reçeteleri karşılığında ilaç vermeleri karara bağlandı. Boykotun, bölge çapında ve büyük illerde yaygınlaşacağı bildirildi.

Eczacıların Bağ-Kur reçetelerini boykot etme kararı ile ilgili olarak ULUS'a bilgi veren Ankara Eczacı Odası Başkanı Dr. Eczacı Akın Çubukçu, "Bağ-Kur yetkilileri ile şimdiye kadar yaptığımız görüşmelerden bir netice almadık. Bağ-Kur'un reçete bedel-

lerini ödemeyi normal süresinden oldukça uzun bir süre sonra yapması meslektaşlarımızı zor durumda bırakmaktadır. Bu yüzden bu karar almıştık" diye konuştu. Çubukçu, boykotun Bağ-Kur üyelerine karşı olmadığını kayd ederek, "Biz, vatandaşlarımızın ilaçsız bırakılmaması için ilacın ve reçete, faturasını kesec eğiz. Bağ-Kur üyesi de bu reçete bedellerini Bağ-Kur'dan talep edebilir" dedi.

Akın Çubukçu, Bağ-Kur reçetelerini boykot etmelerinin gerekeceğini ise şöyle açıkladı: "Türk Eczacılar Birliği ile Bağ-Kur arasında imzalanmış protokol gere-

Bağ-Kur'luya ilaç yok

Ankara Eczacı Odası, 1 Mart tarihinden itibaren Bağ-Kur reçetelerine boykot uygulamayı kararlaştırdı. Bağ-Kur'dan ilaç paralarının tahsil edilemediğini belirten Ankara Eczacı Odası Başkanı Dr. Eczacı Akın Çubukçu, "Bağ-Kur yetkilileriyle yaptığımız görüşmelerden netice alamadık. Reçete bedelleri çok uzun sürede ödeniyor" dedi.

SABAH
9 ŞUBAT 1990 CUMA
MELODİ İLE BİRLİKTE 600 LİRA

Olayın başında ilgi görmesi üzerine Bağ-Kur Genel Müdürü Ankara Eczacı Odası Başkanını bizzat telefonla arayarak Ankara, İstanbul, İzmir Eczacı Odası Başkanlarını görüşmeye çağırdı.

7 ŞUBAT 1990: Ankara Eczacı Odası Başkanı Dr. Ecz. Akın Çubukçu, İstanbul Eczacı Odası Başkanı Ecz. Mehmet Domaç ve İzmir Eczacı Odası Başkanı Ecz. Levent Kamacık, Bağ-Kur Genel Müdürü ile görüştiler ve bir kez daha sorunları aktardılar.

Yapılan görüşme son derece olumlu geçti ve Sayın Genel Müdürün anılan illerde Bağ-Kur ile Oda ilgililerinin oluşturacağı komisyonların kurulması önerisi benimsendi. Toplantı sırasında Sayın Hil-

ANKARA- Ankara Eczacı Odası, 1 Mart tarihinden itibaren Bağ-Kur reçeteleri karşılığında ilaç vermeyi kararlaştırdı. Bağ-Kur'un ilaç bedellerini zamanında ödemediği için böyle bir karar aldıklarını belirten Ankara Eczacı Odası Başkanı Dr. Eczacı Akın Çubukçu, Bağ-Kur yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerin olumlu sonuç vermediğini söyledi.

Vatandaşları karşlarına almak istemediklerini kaydeden Çubukçu, Bağ-Kur'luya hastalara reçete keseceklerini, hastaların reçete bedelini Bağ-Kur'dan al-

malarını isteyeceklerini bildirdi.

Ellerinde reçeteleriyle eczane eczane dolaşan Bağ-Kur'lular hastalar birçok eczanenin kendilerine ilaç vermemesinden yakınarak şunları söylediler:

"Bağ-Kurumuzun sosyal güvencesini kabul etmiyorlar. Yıllardan beri sağlık sorunumuza çözüm bekleyen, verilen haklarımızı da almaya çalışıyorlar. Tüm primlerimizi yatırıyoruz. Neden diğer sosyal güvence kuruluşları gibi bizde sağlık hizmetlerinden yararlanamıyoruz?"

mi Sabuncu İzmir ve İstanbul Bağ-Kur İl Müdürleriyle bizzat telefonla görüşerek bu komisyonların hemen kurulması ve ödemelerin bir ay içerisinde yapılması talimatını verdi, Ankara İl Müdürünü de toplantıya çağırdı. Komisyonların her ay toplanarak konu üzerinde raporlar hazırlaması ve bunların derhal Genel Müdürlüğe iletilmesi ve 16 Şubat 1990 tarihinde Genel Müdürlükle bir toplantı yapılması kararı alındı.

9 ŞUBAT 1990: Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti, Bağ-Kur Genel Müdürünün de katıldığı bir toplantı yaptı. Odamız temsilcileri de bu toplantıda bulundular.

Bu toplantıda, Bağ-Kur Genel Müdürünün üç büyük ilin Oda Başkanlarıyla gö-

rüşme yapması eleştirildi, görüşmelerin TEB düzeyinde olması gerektiği bazı Merkez Heyeti üyelerince vurgulandı. TEB'de bir Bağ-Kur Komisyonu kurulduğu, toplantıların bu komisyonda yapılmasının daha doğru olacağı söylendi. Bağ-Kur Genel Müdürü Sayın Sabuncu, üç büyük ilde Bağ-Kur'lu sayısının % 52 dolayında olduğunu, sağlık hizmetlerinin en yoğun olarak verildiği bu üç büyük ilde sorunların çok yoğun olması nedeniyle Ankara, İstanbul, İzmir Eczacı Odası Başkanlarıyla görüşüğünü belirtti.

Bağ-Kur Genel Müdürüyle Ankara, İstanbul İzmir Oda Başkanlarının yaptığı toplantıda TEB Merkez Heyeti'nin bugüne kadar uyguladığı politikasının dışına çıkılmamış, eleştiri kesinlikle yapılmamış, Birliğin tutumuna ilişkin hiçbir konu söz edilmemiştir. Buna rağmen 9 Şubat 1990 tarihinde gösterilen tavır karşısında Odamız Yönetim Kurulu 10 Şubat 1990 tarihli yazısıyla TEB'e bir tepki yazısı göndermiştir.

16 Şubat 1990 tarihine kadar Odamız tarafından Bağ-Kur sorunlarıyla ilgili çalışmalar sürdü, Bağ-Kur Ankara İl Müdürüyle bir kez daha görüşüldü.

Ankara, İstanbul ve İzmir Eczacı Odaları yetkililerince ilgili İl Müdürleriyle yapılan görüşmelerin sonucunda 16.2.1990 tarihindeki toplantıya sunmak üzere bir rapor hazırlandı.

16.2.1990 tarih 1990/082 sayılı yazımızla Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne iletilen rapor aşağıdadır:

Sayı: 1990/082

16.2.1990 ANKARA

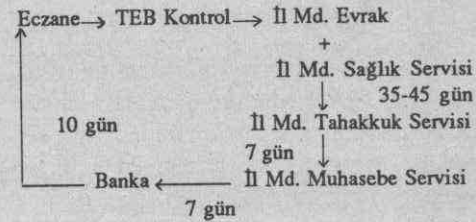
BAĞ-KUR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

07.02.1990 tarihinde Genel Müdürlüğü-
nüze İstanbul, Ankara, İzmir Eczacı Odası Başkanları ile yapılan toplantı sonucu alınan karar doğrultusunda ilgili illerde yapılan görüşmeler sonucu taraflarca saptanan sorunlar ve belirlenen ortak çözüm önerileri aşağıdaki şekildedir;

1. Ödeme süresi ile ilgili sorunlar ve çözüm önerileri

Şematik olarak Bağ-Kur'a ait reçetelerin ödenmesi aşamasındaki işlemler zinciri ve ortalama zaman kullanımı şu şekilde oluşmaktadır:

Toplam Süre: 61-78 gün

Yukarıdaki şemanın değerlendirilmesi ile eczacının fatura bedelinin eczacıya geri dönme süresi yaklaşık 90 günü bulmaktadır.

Çözüm önerileri:

1.1. Reçetenin TEB Kontrol'den Bağ-Kur Sağlık Servisine gelişine kadar olan 7-9 günlük sürenin kaldırılması için;

Ankara'da: Özel Kurye

Diğer illerde: APS'lerin İl Müdürlüğü Genel Evrak kaydına girmeksizin direk olarak Sağlık Servisi içinde oluşturulacak evrak kaydına girmesi

1.2. Sağlık Servisinde kontrol için harcanan 30-45 günlük sürenin azaltılması için öncelikle ELEMEN sayısının yeterli düzeye getirilmesi gerekmektedir. Ancak yeterli eleman düzeyi bile sürenin azaltılması için tek çözüm gözükmemektedir.

Şöyle ki;

T.C. Emekli Sandığı İstanbul Bölge Müdürlüğü 1989 yılında tüm incelemelerini kendisi yaptığı reçete konusunda aşağıdaki istatistik sonuçları göstermektedir. Buna karşın Bağ-Kur İstanbul İl Müdürlüğü verileri ile yapılacak örnekleme ORGANİZASYON AKSAKLIĞINI da göstermektedir.

	T.C. Emekli Sandığı İstanbul Bölge Müdürlüğü	Bağ-Kur İstanbul İl Müdürlüğü
Yıllık ödenen	23.221.688.772.- TL.	4.000.000.000.- TL.
Reçete sayısı	644.893 adet	
Anlaşmalı eczane sayısı	1540	860
Kontrol süresi	18 gün	30-45 gün
Ödeme süresi	30 gün	75-90 gün
Çalışan personel sayısı	10 kişi	10 kişi belirtiliyor.

Yukarıdaki tablonun yorumlanmasında Bağ-Kur İstanbul İl Müdürlüğü'nün Emekli Sandığı Bölge Müdürlüğü'ne oranla aynı personel sayısı ile yaklaşık 1/5 oranında daha az iş yükü olmasına rağmen ödeme süresinde 2 katı bir gecikmeyi göstermektedir.

Bu da Bağ-Kur Sağlık Servislerindeki

reçete kontrollerinde organizasyon aksaklığını kanıtlamaktadır.

Sağlık Servisindeki evrak kayıt sırasına göre yapılacak kontroller sonucu ödemeler de aynı sıra çerçevesinde yapılmalıdır.

1.3. Tahakkuk ve muhasebe servislerindeki zaman kaybında yazışma hızlandırılması için gerekli eleman ve büro malzemesi (daktilo vb.)nin artırılması gerekmektedir.

1.4. Bankalarda oluşan zaman kaybı yaklaşık 15 günlük süre ile önemli bir dilimi oluşturmaktadır.

Bu sürenin azaltılması için Bağ-Kur tarafından çıkartılan banka ödeme emirlerinin, Bağ-Kur İl Müdürlüğü Merkez Hesabı yerine eczacıların hesaplarının bulunduğu banka şubelerine çıkartılması gerekmektedir.

Böylesine bir uygulama T.C. Emekli Sandığı tarafından gerçekleştirilmekte olup, Müdürlük ödeme emrinin eczacı tarafından tahsil edilmesi en fazla iki gün içinde olmaktadır.

Diğer illerden gelecek ödeme emirlerinde de, eczacının faturası üzerinde belirteceği Banka Şube ve hesap numarasına yapılmasının doğru olacağı inancındayız.

2. Reçete İade Nedenleri ve Alınabilecek Önlemleri

2.1. Reçete verilmiş tarihinde sehven yapılan yanlışlıkların eczacı tarafından düzeltilmesi, eczacının sorumluluğunda olması itibarı ile kabul edilmelidir. Bilindiği gibi mali mevzuat sehven yapılan yanlışların tashihiye cevaz vermektedir.

Buna ilişkin kasa fişi verilmesi, reçete

kayıt defterinin fotokopisinin ibrazı gibi istemler ancak "ispat" gereği noktasında söz konusu olup, bunun için de yasal işlemlerin başlatılmış olması gerekmektedir. O nedenle bu tür tashihlerin Kurum tarafından kabul edilmesi; edilmemesi durumunda yasal işlem yapılması gerekmektedir. Kaldı ki diğer resmi kurumlarda bu tür bir sorun olmamaktadır.

2.2. Sürekli tedavi gören hastaların Bağ-Kur'la anlaşmalı sağlık kurumundan anlaşmasız kuruma sevki durumunda sevk işlemi heyet raporu süresi kadar geçerli olmalıdır.

2.3. Serum fiyatı setli olarak kabul edilmelidir. Özellikle, setsiz diye belirtmediği sürece ödenmelidir.

2.4. Hekimin reçeteyi yazma tekniğindeki eksikliği veya reçetede yanlışlığın düzeltilmesi için resmi kurum mühürü veya doktor kaşesinden birinin yeterli olması gerekmektedir.

Hekimden kaynaklanan sorunların çözümlenebilmesi için Sağlık Bakanlığı tarafından yazılı duyuru yapılması için Sağlık Bakanlığı ile bağlantı kurulmalıdır.

2.5. Yukarıdaki uygulamalardan dolayı İADE edilen, üzerlerine iptal kaşesi veya yazısı vurulan reçeteler öncelikli olarak ödenerek eczacıların mağduriyeti giderilmelidir.

Gereği bilgilerinize saygıyla sunulur.

Ecz. Mehmet DOMAÇ
İstanbul Eczacı Odası
Başkan

Ecz. İsmail İSTANBULLU
Ankara Eczacı Odası
2. Başkan

Ecz. Levent KAMACIK
İzmir Eczacı Odası
Başkanı

16 ŞUBAT 1990: Bağ-Kur Genel Müdürlüğünde Ankara, İstanbul, İzmir Oda Başkanlarıyla bir toplantı yapıldı. Toplantıda hazırladığımız rapor görüşüldü, sorunların çözümlenmesine ilişkin şu kararlar alındı:

1- Banka ödemeleri için kurumun anlaşmalı bulunduğu bankalarda eczacıların açtıracakları hesaplarına İl Müdürlükleri kanalıyla havale şeklinde direkt gönderilmesinin sağlanması için çalışma yapılması

2- Reçetelerin tanzim tarihinden itibaren 4 iş günü içerisinde verilmesi konusunda eczacıların sehven ilaç verilmiş tarihindeki yanlışlıklarının, düzeltmelerinin Hukuk Müşavirliğinin görüşü doğrultusunda yeniden incelenmesi,

3- Serumların setli ve setsiz şeklinde reçetelerde belirtilmemesi halinde setli olarak ödenmesi konusunda Eczacılar Odasının Sağlık Bakanlığından getireceği görüş doğrultusunda girişimde bulunulması,

4- İade edilen reçetelerde reçete yazımından dolayı (tarih, protokol no) sehven yapılan tahrifatlarda reçeteyi yazan ilgili doktorun imza ve kaşesi ile doktorun bulunmaması halinde kurum yetkilisinin mühürü ile onaylanmasının yeterli olması için İl Müdürlüklerine talimat verilmesi,

5- Ödemelerin protokolde açıklanan günlerde seyretmesi için İl Müdürlüklerinde gerekli çabanın sarfedilmesinin sağlanması,

Konusunda görüş birliğine varılmıştır.
16.2.1990

Yaptığımız yoğun çalışmalara rağmen TEB Merkez Heyeti, Odaların girişimlerini görmezlikten gelmiş ve 20.2.1990 tarih ve 25.314.L.02 sayıyla eczacılara gönderdiği yazıda tüm çabalarımızı sadece kendisi üstlenmiş ve eczacı odalarının çalışmalarından hiç bahsetmemiştir. Aynı yazıda meslektaşlarımızın Bağ-Kur ile olan sorunlarının daha hızlı çözülebilmesi amacıyla Bağ-Kur komisyonuna iletmeleri istenmiştir.

25.2.1990: Odamız Bölge Temsilcileri toplantısı yapıldı. Odamızın yaptığı

girişimler ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün bu konudaki olumlu çabaları değerlendirildi. Daha önceden alınan 1.3.1990 tarihinden itibaren reçete karşılamama şeklindeki uyarı eylemi 1.4.1990 tarihine ertelendi.

Ankara İl Müdürlüğüyle yapılan toplantıda ödemelerin 45 güne indiği, en kısa sürede 20 güne indirileceği tarafımıza bildirildi.

Gelişmeler izlenmeye devam etmektedir.

Sağlık Alanında Yeni bir Dergi!

"SAĞLIK ve TOPLUM"

Ülkemizde sağlık hizmetleri ve toplum ilişkileri konusundaki çabaların değerlendirilmesi anlamında var olan yayın eksikliğini giderebilmek amacından hareketle çıkarılan dergi iki ayda bir yayınlanacaktır.

Tüm sağlık personeline ve sağlık ve toplum ilişkisine başka açılardan bakmayı sağlayacak her türden bilim adamına açık olan, sağlık alanında ciddi analizlerin yapılabildiği geleceğe dönük seçeneklerin üretilebildiği aktüel bir dergi olmayı amaçlayan SAĞLIK ve TOPLUM'a yayın hayatında başarılar diliyoruz.

AEOB

Fiyatı: 4.000.— TL.

İletişim Adresi: Meşrutiyet Cad. 10/44 Kızılay / ANKARA

Yıllık Abone Bedeli: 20.000.— TL.

Geleneksel İlaçlar ve Bitkilerle Tedavi Üzerindeki Araştırmalar

Dr. Hülya TEMİZER*

Yüzyıllardan beri nesilden nesile geçen bilgi birikimi sonucu bitkilerden ilaç olarak yararlanılmaktadır. Başkalarının iyiliği için kullanılan gizli bilgilerin babadan oğula aktarıldığı önceki dönemlerde, bitkiler hastalıkları iyileştirme veya hastalık yapabilme özelliklerine göre sınıflandırılmıştır.

Günümüzde de, bitkiler üzerinde yapılan farmakolojik araştırmaların tamamlanmadığı bazı çalışmalarda bitkilerin tedavi edici özellik gösterdiği ortaya konulmuştur. Botanik araştırmalar ise olası bir tedavi edici etkinin tespit edilmesinden ziyade, bitkinin daha iyi tanımlanabilmesi için gerekli olan kimyasal bileşimin açıklanmasını amaçlamaktadır. Diğer taraftan geleneksel tedavide hastalıkları belirtilerine göre sınıflandırmada yeterli bilgiler de bulunmadığından geleneksel ilaçların nadiren araştırıldığı ortaya çıkmaktadır.

20. yüzyılda kullanılan ilaçlar ya doğal kaynaklardan ekstraksiyon suretiyle elde edilmekte ya da sentez sonucu meydana

getirilmektedir. Son yıllarda ise, bazı ilaçlar biyoteknoloji alanındaki gelişmelere bağlı olarak mikroorganizmalar yardımıyla hazırlanmaktadır. 1970 yılına kadar her yıl klinik yönden önemli 20 civarında bileşiğin sentezinin yapılmasına karşılık günümüzde ancak yılda bir ilacın keşfedilebileceği tahmin edilmektedir. Bütün bunlar gözönüne alındığı zaman, insan ve hayvan yaşamının fizyolojik fonksiyonlarında temel araştırmaların yapılma zorunluluğu ile, geleneksel ilaçlar ve bitkilerle tedavi üzerindeki araştırmalara tekrar yönelmenin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Tıbbi bitkiler üzerindeki bir araştırma ve geliştirme projesi 7 ana basamaktan oluşmaktadır.

1. Bilimsel ön araştırma
2. Konu seçimi
3. Kimyasal, farmakolojik ve tarımsal araştırmalar
4. Etken madde ya da aktif fraksiyon-

ların tayini

5. İlaç geliştirilmesi

6. Etken maddenin ve uygun farmasötik preparatlarının endüstriyel olarak üretimi

7. Ürünün ulusal ve uluslararası kaydedilmesi

1. BİLİMSEL ÖN ARAŞTIRMA

Elde edilen botanik bilgilerin araştırmada kullanılabilmesi için ön araştırma Farmakognozi ve Kemotaksonomi olmak üzere iki kısımda planlanmaktadır. Birinci kısımda, bir bölgenin yerli halkına yöresel kullanılışlar hakkında sorular yöneltilmekte ve bu kullanılışlar ile olası tedavi edici etkiler arasındaki ilişki tespit edilmektedir. Bu amaçla, yöreye birkaç ay hatta birkaç yılda tamamlanacak geziler düzenlenmektedir. Bu basamakta bitkinin teşhisi ve kullanılışını (bitkinin kısımları, nasıl kullanıldığı, nereden ve ne şekilde toplandığı) mümkün olduğu kadar kesin bir şekilde belirleyebilmek için özel çabalar gösterilmektedir. Geleneksel drogların bitki karışımlarından oluşması nedeniyle çok yönlü bilgi kaynakları arasında karşıt kontrollerin yapılması da gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı geleneksel hazırlama metodlarını kullanarak süratli bir şekilde farmakolojik aktiviteyi tespit etmek ve daha da önemlisi bitkinin öne sürülen etki mekanizmasını mümkün olduğu kadar kesinleştirecek farmakolojik testleri tayin etmektir. Ancak ciddi ve geniş kapsamlı bir tıbbi araştırma en uygun farmakolojik

modeli bulma şansını verecektir. Bilimsel ön araştırmanın ikinci kısmı kemotaksonomidir. Eğer bu bitkilerden birisi yararlı farmakolojik özelliklere sahipse ve bu özellik belirli bir botanik grubun karakteristiği olarak biliniyorsa, aynı tip bileşikler içeren tıbbi bitkiler üzerindeki taramalar birkaç aileye, cins ya da türlerle sınırlandırılabilir.

2. KONU SEÇİMİ

Bu basamakta kimyacı, botanikçi, ziraatçi, farmakolog ve doktordan oluşan çalışma grubu tarafından muhtemel bitkiler arasından teorik olarak konu seçimi yapılmaktadır. Bu işlemi seçilen bitkiler üzerindeki literatür araştırması takip etmektedir.

3. KİMYASAL, FARMAKOLOJİK ve TARIMSAL ARAŞTIRMALAR

Birçok uzmandan yardımların istendiği bu basamak, araştırmanın en uzun devresidir. Sonuna kadar yıllarca birbirleriyle sıkı bir koordinasyonda çalışacak olan araştırmacılar üç grup oluşturmaktadır. Kimyacılar tarafından oluşan bir grup, bitkinin kimyasal bileşikleri ve yapıları üzerinde derinlemesine bir çalışma yapmaktadır. Farmakologlardan oluşan ikinci grup, kimyacılar tarafından hazırlanan ham ekstraktları, değişik fraksiyonları ve nihayet saf maddeleri incelemektedir. Ziraatçilerin bulunduğu üçüncü grup ise bitkinin yayılışı, nasıl yetiştirilebileceği, doğadaki dağılımı ve yaygınlığını detayları ile araştırarak çalışmayı devam ettirmektedir.

4. ETKEN MADDE YA DA AKTİF FRAKSİYONLARIN TAYİNİ

Araştırmanın bu basamağından dört muhtemel sonuç elde edilmektedir;

a) Hiçbir aktivitenin tespit edilmediği sık rastlanan bir durumdur.

b) Hiçbir etken maddeye bağlı olmayan bir veya daha fazla aktivite tayin edilir. Sinerjik etkilerden kaynaklanan bazı tedavi edici aktiviteler için geçerli olan bu durumda, farmakolojik aktivitenin temizleme işlemleri sırasında azalması söz konusudur.

c) Henüz yeni bulunan bir etken maddeden ileri gelen bir aktivite tayin edilebilmektedir ki, patent alınabilmesi için kimyasal sentezinin yapılması gerekmektedir.

d) Nadir olarak rastlanılan durum ise, yeni bir kimyasal yapının keşfidir. Bu durum sadece yeni bir ilaç geliştirme ile kalmayıp, aynı zamanda yeni bir yapısal kavramın meydana gelmesini de sağlamaktadır.

5. İLAÇ GELİŞTİRİLMESİ

Bir ekstra ya da spesifik bir etken maddeden ilaç olarak yararlanılabilmesi için gerekli olan tedavi edici karışımın formülasyonu farmakolojik ve toksikolojik araştırmalar ile klinik denemeler (Faz, I, II ve III) gibi işlemler yapılmaktadır.

Etken madde yeni, fakat iyi bilinen bir yapı ise, klasik işlemler takip edilmektedir. Ekstrenin tamamen tanımlanmamış olduğu ya da ekstrede çeşitli maddelerin

bulunduğu hallerde ise farklı bir yol izlenmektedir. Satılabilecek bir ürün için; tekrar elde edilebilir ve dayanıklı bir hammadde olmasına, toksikolojik ve klinik verilerinin uygun olmasına dikkat edilmelidir. Bu hammaddenin tanımı bileşenlerinin birçoğunu ihtiva eden kısımların teşhis ve tayini ya da tedavi edici etkiden sorumlu bir veya iki majör bileşenin saptanması suretiyle kimyasal olarak yapılabildiği gibi, etki mekanizması hakkındaki hipotez veya hipotezlere bağlı olarak bir biyolojik deneme ile farmakolojik olarak ta yapılabilmektedir.

Bütün durumlarda, çeşitli olasılıkların doğrulanabilmesi için bitki ve orijini üzerinde mümkün olabildiği kadar detaylı bir bilimsel dosya hazırlanmalıdır.

6. ETKEN MADDE ve UYGUN FARMASÖTİK PREPARATLARININ ENDÜSTRİYEL OLARAK ÜRETİMİ:

Araştırmanın bu basamağı hammaddenin tipine göre değişmektedir. Hammadde bir ekstra ise aşağıdaki işlem uygulanmaktadır: Bitkinin nasıl toplanacağı, kim tarafından temin edileceği hakkında agroteknolojik araştırmalar yapılmaktadır. Bazan zirai üretim için gerekli endüstriyel birimin oluşturulması da istenebilmektedir. Endüstriyel ekstraksiyon koşullarını belirlemek için farmakoteknolojik araştırmalar gözönüne alınmaktadır. Uygun kimyasal izleyici veya biyolojik deneme yöntemi ile en fazla ürün verecek bitki seçilerek

üretimin optimize edilmesi mümkün olabilecektir. Hammadde tanımlanmış bir etken madde ise;

a) Total sentezle elde edilebilmektedir. Bulunan yapıların kompleks olması nedeniyle bu yolu takip etmek çoğunlukla zor ve pahalıdır.

b) Bitkide yeterli miktarda bulunan ve kolay tüketilebilen başlangıç maddelerinden hareketle kısmi sentez sonucu elde edilebilmektedir.

c) Hala çok yaygın ve birçok gelişmelerin yapılabileceği ekstraksiyonla elde edilebilmektedir. Daha fazla ürün veren bitkilerin seçilmesinde, orijinal kültür teknikleri ya da harmanlama metodlarının geliştirilmesinde bitkinin ürün veren kısmını tekrar elde etmek için yapılan genetik manipulasyon veya doku kültüründeki ilerlemelerden yararlanılmaktadır.

7. ÜRÜNÜN ULUSAL ve ULUSLARARASI KAYDEDİLMESİ

İlk altı basamaktan sonra dosya tamamlanmıştır. Batı ülkelerinde bir ürünün kaydedilmesi tamamen değilse bile hemen hemen kimyasal olarak belirlenmiş maddeler üzerinde yapılan denemelere dayanmaktadır. Bu yöntem bitkilerdeki etken maddelerden elde edilen sentetik veya yarı sentetik ürünler için kullanılabilir. Bitki ekstrelerinde kayıt çok daha karışıktır. Herşeyden önce ilgili kurumlar bu ürünlere şüphe ile bakmaktadır. Kimyasal olarak belirlenmiş maddelere oranla daha sıkı kontroller yapılmaktadır. Bir diğer

önemli sorun da bir üretim serisinden diğerine kadar tekrar edilebilirliğin garantisi olan hammaddenin analitik tanımıdır. Bu tip ilaçların kaydedilmesi için daha kesin spesifik kriterleri tespit etmek üzere ilgili kurumlar ve farmasötik endüstri arasında uluslararası görüşmelerin yapılması gerekmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

1. KREIG, M. B.: *The Search for Plants That Heal*, Harrap, London (1965).
2. FARNSWORTH, N. R., HENRY, L. K., SVOBODA, G. H., BLOMSTER, R. N., YATES, M. J., EULER, K. L.: *Biological and Phytochemical Evaluation of Plants I. Biological Test Procedures and Results from Two Hundred Accessions*. *Lloydia* 29, 101-122 (1966)
3. STERN, E. S., CAVALLA, J. F., PRICE, JONES, D.: *The Chemist in Industry Vol. 2: Human Health and Plant Protection*, Oxford University Press, London (1974).
4. WAGNER, H., WOLFF, P.: *New Natural Products and Plant Drugs with Pharmacological, Biological or Therapeutical Activity*, Springer - Verlag, Berlin (1977).
5. ROSS, M. S. F., BRAIN, K. R.: *An Introduction to Phytopharmacy*, Pitman Medical, London (1977)
6. COUZINIER, J. P., MAMATAS, S.: "Basic and Applied Research in The Pharmaceutical Industry into Natural Substances" in *Advances in Medicinal Phytochemistry* (eds. BARTON, D., OLLIS, W. D.), John Libbey and Company Ltd., London (1986).

İSHAL TEDAVİSİ

Batı Pasifikteki 18-35 ülkede çocuklarda en sık rastlanan hastalık ishaldir. Bunlardan Lao, Yeni Gine, Filipinler ve Vietnam'da daha büyük ölümlere yol açar.

Birçok anne, sağlık personeli ve doktorlar akut ishalede çocukların nasıl beslenmesi gerektiği konusunda bilgilendirilmediklerinden dehidratasyon ve yetersiz beslenme nedeniyle çocuklar ishalleri hastalıklardan ölürlü.

1970'lerden beri Dünya Sağlık Örgütü'nün esas hedefi Ağızdan Sıvı Tedavisi'ni (AST) teşvik ederek çocuk ölümlerini azaltmaktır. Bu tedavinin amacı ishal sırasında vücudun kaybettiği su ve tuzu bir solüsyonla yerine koymaktır.

Bir paket oral rehidratasyon tuzu; tuz, glukoz, sodyum bikarbonat ve potasyum klorür içerir. Bu tuz temiz bir litre içme suyuna karıştırılıp, çalkalanarak hastalık boyunca çocuğa verilmelidir. Çocuklara bebeklerde AST verilmesi akut ishalede tahminen % 90-95 başarı sağlamaktadır.

Eski sistemle eğitim görmüş doktorlar halen ishal kesici ilaçları ve antibiyotikleri önermektedir. İshalleri hastalıkların kont-

rolü veya tedavisinde bunlar gereksizdir. Doktorlar ve diğer sağlık elemanları buna kolay ikna olmazlar. Bu doktorlar kendilerine başvuran hastalarının ilaç veya yatan hasta için intravenöz sıvı tedavisi belediklerini düşünürler. Bu da çoğu zaman daha pahalıya mal olmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü, doktorları ve sağlık çalışanlarını AST'nin yararları konusunda ikna etmeye çalışmaktadır. 1970'lerin ortalarında Filipinlerin Bacolod şehrinde dehidratasyonun tedavisi ve önlenmesi için arazi çalışmaları başlatıldı. AST aynı zamanda çocukları yetersiz beslenmeden koruyordu. Dünya Sağlık Örgütü bu çalışmada ishalleri hastalıkların kontrolü programında Batı Pasifik ülkelerinde önderlik etti.

Tuzların Geniş Dağıtımı

Bu program 1980'lerin başında başladı. Özellikle bu hastalıklardan zarar gören ülkeler AST'nin başlamasına yardımcı oldular.

Filipinler'in Manila kentindeki San Lazaro Hastanesi'nde ilk ishal tedavisi Merkezi Aralık 1985'de kuruldu. Bundan amaç ishalleri tedavisi için daha etkili yol-

ları bulmak ve bunları doktorlara ve hemşirelere aktarmaktı.

1988'de İshal Tedavi Merkezleri ülke çapında toplam 12'ye ulaştı. Çin, Lao Demokratik Cumhuriyeti, Yeni Gine, Filipinler ve Vietnam'da bunlar deneme merkezleri içermektedir. Bugün 2000'den fazla klinikçi yeni AST teknikleri konusunda denemeler yapmaktadır. Yeni fikir aynı zamanda ebelik, hemşirelik ve tıbbi okullara da giriyordu. İshal Tedavi Merkezleri bu kurumlarda aynı zamanda çalışmaya başladı.

Genel ve özel dağıtım merkezlerince AST paketleri yaklaşık ülkenin % 60'ına dağıldı. Bunda amaç daha fazla sayıdaki anneyi hastalık sırasında çocuklara bu sıvıdan vermeleri gerektiği konusunda eğitmektir.

Anneler neyi bilmeli ve yapmalı? Anneler ishalin çok tehlikeli olduğunu ve çocukları susuz bıraktığını ve ishal başlar başlamaz çocuklara daha çok sıvı verilmesi gerektiğini bilmelidirler. Yiyecekler temel sıvıları içermelidir.

Taze Hazırlanmış Yiyecekler

İshal boyunca çocukların beslenmesine devam edilmelidir. Emzirme de devam etmelidir. Çocuğa taze hazırlanmış hububat ve fasulye, hububat ve et veya balık hastalık süresince verilmelidir. AST çocuk ölümlerini azaltmaya yardım etmektedir. Yalnız 1988 yılında Batı Pasitif ülkelerinde 50.000'in üstünde çocuğun ishalden öldüğü ileri sürülmüştür.

Kaynak: World Health, November 1989
Çev: Ecz. Rana EGE

SURGAM TABLET (Türk Hoechst)

Bileşimi: Bir tablette 300 mg tiaprofenik asit içerir.

Farmakolojik özellikleri: Tiaprofenik asit non-steroidal bir antiinflamatuvar olup, analjezik, antiinflamatuvar, antipiretik özelliklerinin yanında prostaglandin sentezini inkibe eder.

Endikasyonları: Romatoid artrit, osteoartrit, anklozan spondilit, sırt ağrıları; fibrosit, kalsülit, epikondilit ve yumuşak dokunun diğer enflamasyonlu durumları gibi kas-iskelet sistemi hastalıklarında, çeşitli travma ve burkulmalar, postoperatif inflamasyon ve ağrılı durumlar ile çeşitli yumuşak doku zedelenmelerinde kullanılır.

Kontrendikasyonları: Etken maddeye karşı aşırı duyarlılık durumlarında, evvelce geçirilmiş veya geçirilmekte olan mide-duodenum ülserlerinde kontrendikedir.

Yan Etkileri: Dispepsi, bulantı, kusma, karın ağrısı, genizde yanma, diyare ya da konstipasyon en çok rastlanan yan etkilerdir. Diğer non-steroidal antiinflamatuvarlarda olduğu gibi ülser, ülser perforasyonu ve gastrointestinal kanamalar meydana gelebilir.

Ayrıca ciltte döküntü ve kızarıklıklar, ışığa duyarlılık, ürtiker, kaşıntı gibi allerjik reaksiyonlar oluşabilir.

Uyarılar: Surgam tablet şiddetli renal ve hepatik yetmezliklerde, astımı ya da daha önceden aspirin veya diğer non-steroidal antiinflamatuvar ajanlara duyarlılığı olanlarda çok dikkatli kullanılmalıdır.

Tiaprofenik asit plazma proteinlerine yüksek oranda bağlandığından, antikoagulanlar, sülfonamidler, hipoglisemik ajanlar, fenitoin ve potent diüretikler gibi plazma proteinlerine yüksek oranda bağlanan ilaçlarla birlikte kullanıldığında dozajın yeniden ayarlanması gerekir.

Dozaj ve Kullanım Şekli: Yetişkinlerde sabah ve akşam birer tablet olmak üzere günde iki tablet, tercihen yemekler sırasında alınmalıdır. Gebelikte kullanılmamalıdır.

Ticari Şekli: 20 tabletlik blister ambalajda.

METSİL TABLET (Bilim İlaç San.)

Bileşimi: Bir çiğneme tableti 40 mg Simetikon içerir.

Farmakolojik Özellikleri: Metsil tablet gastrointestinal kanalda birikmiş olan gaz habbeciklerini dağıtarak ve muküsle örgülü gaz habbeciklerini önleyerek şişkinliği giderir.

Endikasyonları: Metsil tablet erişkinlerde sindirim kanalında aşırı gazın yarattığı ağrı durumlarını gidermek için kul-

lanılır. Metsil tablet gaz tutulmasının sorun yaratabileceği durumlarda (Hava yutulması, fonksiyonel dispepsi, postoperatif gaz gerginliği, peptik ülser, spastik ya da iritabl kolon, divertikülit, postkolesistektomi sendromu, kronik (kolesistit) karın içi röntgen çekimlerinde mide barsak kanalındaki gaz habbeciklerini gidererek anti-flatülan etki gösterir.

Kontrendikasyonları: Bilinen bir kontrendikasyonu yoktur.

Dozaj ve Kullanım Şekli: Metsil tablet günde 4 kez (yemeklerden sonra ve yatarken) birer ya da ikişer tane alınır.

Tabletler iyice çiğnenmelidir.

Ticari Şekli: 25, 50 ve 100 tabletlik bilister ambalaj.

SÖYLEŞİ - SERGİ - DİNLETİ

Kültür ve sanat olaylarının bunca yoğun olduğu bir ortamda yaşayıp, onları izleyememenin verdiği sıkıntıyı pek çoğumuz hissetmişizdir. Basından bu etkinlikleri izleyenler bilirler, gün geçmiyor ki yeni bir sergi, söyleşi, konser, panel ilanı görmeyelim. Bu tür etkinliklerin sergilendiği sanat merkezlerinin sayıları-

nın giderek artması da bu yoğunluğun göstergesi olmaktadır.

Bir sanat olayı onun izlemenin getirdiği haz ve coşkunun yanında, insanları bir araya getirmeyi, kaynaştırmayı, güzel sohbetlere zemin hazırlamayı sağlaması açısından da ayrıca önem taşımaktadır.

AEO - bünyesinde oluşturulan "Sosyal ve

Kültürel Etkinlikler Komisyonu" işte bu amaçlardan yola çıkarak AEO-Şosyal Tesisini çeşitli sanat ve kültür etkinliklerinin sergilendiği sıcak bir havaya kavuşturabilmek için bir dizi çalışmalar yapmakta, etkinlikler düzenlemektedir.

20 Ocak 1990 tarihinde, Yeşiller Partisi Ankara İl Temsilcisi Çetin Özkarar'ın katıldığı "ÇEVRE VE İNSAN" konulu söyleşi, bu çalışmaların ilk ürünü idi. Bültenimizin ileriki sayısında özetine yer vereceğimiz bu söyleşi üyelerimizce ilgiyle izlenmiştir.

Ocak ayı içerisinde yapılan ikinci etkinlik DERYA KÜLTÜR merkezinde gösterilen "UÇURTMAYI VURMASINLAR" adlı filme toplu bilet alınarak gidilmesi olmuştur. Bültenimizin ileri sayfalarında daha geniş yer verdiğimiz bu güzel film, meslektaşlarımız tarafından ilgiyle izlenmiş ve bu tür etkinliklerin daha sık tekrarlanması istekleri dile getirilmiştir.

Şubat ayı etkinliklerinin ilki 23.2.1990 tarihinde AEO-Sosyal tesisinde

AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) üyelerinin "Suya Özlem" konulu fotoğraf sergilerinin açılışı olmuştur. AFSAD ve Şanlı Urfa su tünellerini inşa eden Akpınar Grubu'nun işbirliğiyle hazırlanan, Güneydoğu Anadolu'da onbeş yıl sonra görütülenmesi olanaksız bir yaşamı, orada yaşayanların suya özlemlerini bugünden, renkli ve siyah-beyaz olarak saptayan fotoğraflardan oluşan sergi 10 Mart 1990'a kadar 15 gün süreyle Sosyal Tesismizde izlenime açık tutulmuştur.

24.12.1990/Pazar akşamı yine AEO-Sosyal Tesismizde yapılan FOLK MÜZİK DİNLETİSİ Şubat ayında gerçekleştirilen 2. etkinlik olmuştur. Hasan Yükselir (solist), Ataç (Mandolin) ve Tacettin (Gitar)'den oluşan grubun dinletisi üyelerimizce beğeni ile izlenmiştir.

Coşkulu katılımlar ve sonrasında yapılan yapıcı eleştirileriniz, bu tür etkinliklerin sürdürülebilmesi için bizi yüreklendirmektedir. Önümüzdeki aylarda, daha yoğun katılımlarla karşılaşacağımız etkinliklerde buluşmayı diliyoruz...

Odamız Sanat Etkinlikleri Komisyonu tarafından düzenlenen sinema günlerinde birlikte "Uçurtmayı Vurmasınlar" adlı Tunç Başaran'ın yönettiği Oscar'a aday ilk Türk filmi izledik. Şimdi bu çok güzel filmle ilgili Tunç Başaran ve filmdeki güzel oyunuyla Nur Sürer'in Beyazperde Dergisi'nde çıkan söyleşilerini sunuyoruz:

TUNÇ BAŞARAN:

Hapishane backgroundu beni ilgilendirmiyordu

"Yerli filmler için değerlendirme yazıyorsan halkını iyi tanımalısın. Giovanni Scognamillo Türk sinemasına pozitif ve objektif bakmasını bilen en önemli adamdır."

Hakan Sonok

Sinemaya niçin ara verdiniz?

● Hem yapımcılarla akıl ve dil birliğim kalmamıştı. Karşı karşıya oturup adamlarla birşey konuşamıyordum. Hem de porno filmleri ortahğı kasıp kavuruyordu.

● **Reklam filmi çevirmeye nasıl başladınız?**

● Bir tanışmayla. Reklam ajansı beni Avrupa'ya gönderdi. Reklam filmlerinden para kazanarak kendi filmlerimi finanse etmeyi kafama koymuştum. Aslında bir katım bile yok... Oysa meyhanelerde harcadığım parayla yüz tane kat alırdım.

● **Ara verdiğiniz dönemde sinemadan teklifler gelmedi mi?**

● Kapıyı açmadığım halde senaryo bırakıyorlardı. Sali telefon edip, "Cuma filme başlıyorsun" diyorlardı. Çocukluk arkadaşım yapımcı Enver Özer'se küçük bir hikayeye geldi. "Beğenirsen senaryoyu yaz ve filmi yönet" dedi. Senaryoyu yazdım. Ancak, Düsseldorf'a gitmem gerekiyordu. Biraz da aynı kaosun, yine alaturka işlerin içine düşmekten korktuğum için yapımcıya "Bu filmi çekemeyeceğim" dedim. Yazdığım senaryoyu bir gece Zeki Ökten'e bıraktım. Senaryo Umur Bugay'a yeniden yazdırıldı. Başrollerinde Kadir İnanır ve Müjde Ar'ın olduğu "Pisi Pisi" böyle ortaya çıktı. Herhalde benim çekeceğimden daha iyi bir film yaptı Zeki Ökten.

● **Sinemaya dönüşünüz nasıl oldu?**

● Uzun süredir birisinin sevgi üzerine kurulmuş korkularını anlatmak istiyordum. Bu fikir dört buçuk yılda oluştu. Yazdığım bir-iki senaryoyu sinema bilgisine inandığım kişilere dağıttım. Onların müşterek fikrine göre böyle bir filmin Türkiye'de yapılması gerekliydi. Böylece

"Biri ve Diğerleri"ni çekmeye karar verdim. Başlangıçta Kadri Yurdatap filme ortak olmak istiyordu. Sonra vazgeçti. "Biri ve Diğerleri" Antalya ve İstanbul film festivallerinde ödüllendirildikten sonra Kadri'nin bir sözü çok hoşuma gitti. "Bu filmin yapımcısı keşke ben olsaydım." Kadri aynı sözü "Uçurtmayı Vurmasınlar" için de tekrarladı. "Uçurtmayı Vurmasınlar"ın yapım-cılığını başlangıçta Cengiz Ergun'la birlikte paylaşıyorduk. Sonra Cengiz Ergun ekonomik nedenlerle ortaklıktan ayrılmak zorunda kaldı.

Feride Çiçekoğlu'nun kitabını okuduktan sonra Atif Yılmaz, Vedat Türkali ve Feyzi Tuna'nın da görüşlerini aldım. Atif, "Duygusal küçücük bir kitap. Bundan nasıl bir film olur bilemem" dedi. Türkali, kendince hikayeye başka açıdan baktı. Oysa ki ben yalnızca bir sevgi öyküsü anlatmak istiyordum. Feyzi "Sinemacılık hayatımda okuduğum en muhteşem hikaye bu. Acele etme. Bundan bir şaheser yaratabilirsin" dedi.

● "Uçurtmayı Vurmasınlar" hapishane ortamına gerçekçi bir şekilde yaklaşmıyor?

● Hapishane background'u beni ilgilendirmiyordu. Onu da başkası yapsın. Bu filmde öyle birşey yok. Ben kişilerin sevgiden yoksun olarak büyümeleri üzerinde durdum. Öte yandan filmdeki hapishane

ortamını ben, kafadan uydurmadım. Böyle bir hapishanede dört-beş yıl yatmış bir siyasi hükümlünün hikayesiydi bu. Feride Çiçekoğlu filmin aynı zamanda sanat danışmanıydı. Örneğin filmde kullanmadığım bir sahne vardı. Feride Çiçekoğlu, hapishanede TRT III'den barok müzik dinlemiş.

● Çekim nerede yapıldı?

● Sultanahmet Cezaevi'nin kadınlar koğuşunda.

● Senaryo nasıl oluştu?

● Feride Çiçekoğlu'nun cezaevinden çıktuktan sonra yazdığı özyaşamsal roman dört yaşındaki bir çocuğun sevgili "abla"sına yetişkin ifadesiyle yazdığı mektuplarından oluşuyordu. Film mektupların yazıldığı "abla"nın gözünden anlatıldı. Senaryoda bir bütün yakalamak için mektupların birer cümlelik özetlerini çıkardım. Olayların yerlerini değiştirdim.

● "Uçurtmayı Vurmasınlar" Avrupa Oscar'ı Felix'e aday gösterilmişti.

● Basında yazıldığının aksine "Sis" bu ödüle değil, Genç Sinema Ödülü'ne adaydı. Bizim filmse Avrupa Oscar'ı Felix'e adaydı. Ama alt yazılı kopyalarımızdan birini zamanında göndermeyi başaramadık.

- Filmin dış satışları nasıl?
- "Uçurtmayı Vurmasınlar" şimdiden dokuz-on ülkenin TV kuruluşlarına satıldı.
- "Uçurmayı Vurmasınlar"ın küçük oyuncusu Ozan Bilen bundan sonra sinemaya devam edecek mi?
- Annesine "Bu ilk ve son filmi olsun" dedim. Ozan'ı şimdi Zefirelli'nin Türk seyircilerine mendil ıslattıran "Champ" adlı filminin yerli çevrimlerinden birinde oynatmak istiyorlar. Korkum ailesinin paraya ihtiyacı olmasından dolayı artıyor. Ozan adeta "Uçurmayı Vurmasınlar" için yaratılmış. Kendisine verdiğim tüm sözleri tuttum. Ancak bir ara boş buldum, "Altın Portakal'ı sen kazanacaksın" dedim. Antalya Film Festivali Seçici Kurulu'nun da Ozan'ı Altın portakal'a layık görmesiyle doğrusu çok rahatladım.

● Türkiye'deki film eleştirisi mekanizmasından epey şikayetçi olduğunuzu biliyorum.

● Eleştirmek için, önce belli bir genel kültüre, sonra da sinema birikimi ve kültürüne sahip olmalısınız. Yerli filmler için değerlendirme yazıyorsan halkını iyi tanımalısın. Hayatında bir kere bile lahmacun yememiş aydın kişinin halkının davranışlarından ne anlayacağını merak

ediyorum. Sinemayı yazarların Türk filmlerine ve Türk sinemasının gelişimine pozitif bir katkıda bulduklarına inanmıyorum. Hedefim herhangi biri ya da birileri değil. Genelde konuşuyorum. Bence Giovanni Scognamillo Türk sinemasında pozitif ve objektif bakmasını bilen en önemli adamdır.

Her zaman ben yeni soluklardan yanayım. Muhakkak ki boynuz kulağı geçer. Ama, benim nacizane tavsiyem yeni kuşak film eleştirmenleri ağbilerinin neler yaptığına değil, kendilerinin neler yapacağına dikkat etmeli. □

NUR SÜRER:

Senaryo çok çarpıcıydı

Nur'u, Beyazperde adına Uçurtmayı Vurmasınlar'la ilgili olarak aradığımda, iki ayağı bir pabuçta, iki eli ise birkaç bavuldaydı. Hemen ertesi gün, senaryosunu yine Feride Çiçekoğlu'nun yazdığı Umut Yolculuğu adlı filmdeki rolü için Kahramanmaraş'a hareket edecekti. Çok telaşlı ve çok yorgundu. Bu yüzden hazırladığım beş soru yerine birine cevap verebildi.

Sevgili Nur, Bereketli Topraklar Üzerinde'ki rolünden bu yana oynadığın tüm rollerine dürüstlüğü, içtenliğini ve zengin iç dünyanı da yansıtmayı başardın. Daha önceki ödülleri üstüne,

bu yıl Uçurtmayı Vurmasınlar adlı filmle de "en iyi kadın oyuncu" seçildin Antalya film Festivali'nde...

Filmdeki rolüne ilişkin düşüncelerini anlatabilir misin bize?

Öneri geldiğinde, Selim İleri'nin romanından televizyon için hazırlanan **Yalançı Şafak**'ta çalışıyordum. **Uçurtmayı Vurmasınlar**'ın senaryosunu da set aralarında okuyabildim ancak. Son derece çarpıcı gelmişti senaryo, çok etkilenmiştim. Bir insanın yaşamının belirleyici bir bölümünü içeriyordu çünkü; yaşanmışlığı vardı. Çok içten, çok doğal diyaloglarla örülmüştü. Derken, kendimi **Uçurtmayı Vurmasınlar**'ın setinde buldum. O setten bu sete, iç içe çalışmaya başladım. Ayrıca benim için değişik bir çalışma biçimiydi, önemli bir özelliği vardı; tiyatro ağırlıklı yirmi beş kadın oyuncuyla çalışma olanağı buldum bu filmde. Ço-

cuk da ilk defa oynuyordu, buna rağmen çok rahat çalıştık. Konu, biliyorsun uyuşturucu kaçakçılığında içerde yatan bir kadın, onun oğlu ve düşünce suçundan içerde olan genç bir kadın üstüne kurulmuş. Beş yaşındaki bir çocuğun güzüyle yansıtılan hapisane yaşamı...

Filmde ben, çocuğun "göz"ü oluyordum. Çocuk, dış dünyayı benim anlattıklarım ile tanıyor, dış dünya ile ilişkisini benimle kuruyordu. Benim tahliye oluşumundan sonra çocuğun yapayalnızlığı, onca kadına ve annesine rağmen yapayalnızlığı vardı bir de...

Son yıllarda severek üstlendiğim rollerden biriydi bu ve yönetmenimiz **Tunç Başaran**'dan set emekçilerine dek çok uyumlu bir ekiptik. Biliyorsun, ender rastlanan bir olaydır bu. Aramızda sınırsız dostluklar kuruldu. Keşte tüm setler böyle olsa...□ (Fatma Oran)

Merhaba,

Sohbete başlamadan önce Montaigne'nin denemelerinden bir bölümü aktarmak istiyorum.

"Bir köylü kadın, bir danayı doğar doğmaz kucağına alıp sevmiş, sonra da bunu adet edinmiş, hergün danayı kucağına alıp taşımış. Sonunda buna o kadar alışmış ki dana büyüüp kos koca öküz olduğu zaman, onu yine kucağında taşıyabilmiş." Bu hikâyeyi kim uydurduysa, alışkanlığın ne kadar büyük bir güç olduğunu çok iyi anlamış olacak. Gerçekten alışkanlık pek yaman bir hocadır ve hiç şakası yoktur. Yavaş yavaş, sinsi sinsi içimize ilk adımını atar, zamanla, oraya yerleşip kökleşti mi, öyle azılı, öyle amansız bir yüz takır ki kendisine gözlerimizi bile kaldırmaya izin vermez...

16. yüzyılda yazılmış bu denemeleri okuyunca bugün yaşadıklarımız yazılıyor gibi bir duyguya kapılıyor insan. Evet arkadaşlar hep öyle değil miyiz. Okulu bitirdiğimiz yıllarda mesleğini seven eczane eczacısı, kimimiz kamu eczacısı olarak göreve başlıyoruz. Sabahları eczaneye gelmek ilaçları yerleştirmek, hastalarla ilgilenmek, kah ödemeleri denkleştirmeye

çalışmak, kah reçete yapmak. Kendimize zaman ayırmadığımızın farkına bile varmayız. Ne okumak, ne sosyal çalışma içinde olmak, meslek odamıza uğrayamaz hale geliriz.

Büyük bir şevkle işe başladığımız eczanemiz, bir takım alışkanlıklarımızı sürdürdüğümüz yer haline gelir. Ne dersiniz yaşamın içinde olmamak yaşamamak değil midir. Zaman zaman yaşamın içinde olmadığımı fark ediyorum. Alışkanlıklardan arınmış bir yaşamınız varsa sizi kutluyorum. Gelin alışkanlıklarımızdan vazgeçip güzel şeyleri paylaşalım.

Sohbetimi yine Montaigne'nin satırlarıyla bitirmek istiyorum:

"Kendimiz sandığımızdan çok daha zenginiz; ama bizi ordan burdan dilenerek yaşamaya alıştırmışlar; kendimizden çok başkalarından faydalanmaya zorlamışlar."

Evet gelin zenginliklerimizi birbirimize bültenin bu sayfasında aktaralım. Tüm meslektaşlarımızı dostça kucaklıyor, başarılar diliyorum.

Ecz. Suna DEMİRALP

BRİÇ SEVENLERE

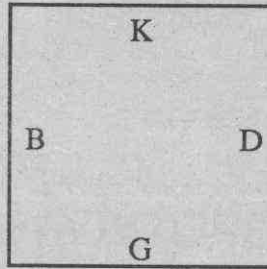
Sayın Meslektaşımız,

Bu sayımızdan itibaren satranç ve briç problemleri yayınlamaya başlıyoruz. İlgilenirseniz seviniriz.

Yazışma adresimiz: Ankara Eczacı Odası Konur Sok. 13/2 Kızılay/Ankara

- ♠ 976
- ♥ 7
- ♦ 865
- ♣ ARD743

- ♠ R1083
- ♥ A10865
- ♦ 932
- ♣ 10

- ♠ D4
- ♥ V932
- ♦ DV7
- ♣ V982

- ♠ AV52
- ♥ RD4
- ♦ AR104
- ♣ 65

(Çözüm için arka sayfaya bakınız.)

Çözüm: Karodan 10'lu pası DV'yi Doğuda bulma umudu.

Sonuç : 1 Kör, 1 Pik, 3 Trefl, 4 Karo